יג.

היזמי – מסככין. **היגי** – **לרב חנן ב״ר** מסככין, **לאביי** אין מסככין (שביק להו ונפיק).

אפקותא דדיקלא ודוקרי דקני – מסככין (אגד בידי שמים), ואע״ג דהדר אגיד להו (אגד בחד).

אצוותא דדיקלא – יוצאין בו ידי מרור.

וע״כ אינו מהדקל עצמו, עי׳ בסמוך, אלא מין עשב.

(מרור ; יוצאין רק **במיני זרעים**, ולא במין אילן).

ערקבלין (אצוותא חריותא) – אפשר דהיינו הנ״ל.

הרדפני – פסול למרור, מובא בתוס׳ להלן עמ׳ ב׳, דבעינן מאכל אדם הניקח בכסף מעשר דומיא דמצה.

מרריתא דאגמא – (**לרש״י** הוא חזרת, **לתוס׳** מין אחר ששם השרש שלו תיעה),

אדם יוצא בו ידי חובת מרור.

ל**אביי משום** דבזמן מתן תורה עדיין לא היה לו שם לווי. **לרבא** גם בזה״ז שמו רק מרריתא.[1]

תורין של רחבה – כשרין למזבח מטעמא דאביי או דרבא.

עזי דבאלא – כשרין למזבח לכו״ע מטעמא דרבא.[2]

(אין **אוגדין לולב** אלא במינו, ואוגדין אפי׳ בסיב ובעיקר הדקל,

וההוא סיב ע״כ מהדקל עצמו ולא העשב הנ״ל).

אזוב (דפרה או דמצורע) – אם יש לו **שם לווי**, פסול. כגון ; אזוב יון או אזוב כוחלי או מדברי או רומי.

מצות אזוב (דפסח מצרים ודפרה) –

ל**מצוה לכתחילה** לכו״ע ג׳ קלחים ובכ״א גבעול. (ולר׳ יהודה במס׳ פרה בכ״א ג׳ גבעולין).

לרבנן תחילתו שנים ושייריו אחד. ואם תחילתו אחד כשייריו – פסול.

לר׳ יוסי תחילתו שלשה ושייריו שנים. ואם תחילתו שנים או שייריו אחד – פסול.

אגד האזוב – נתפרש בפסח מצרים.

ולפרה ילפי׳ מגז״ש. ומ״מ לא אגדן (בפרה) כשר.[3]

---

[1] עי׳ בחולין דיש תוספת ביאור בדברי רבא דבאתרייהו אין להם שם לווי, וכאן ל״ש זה, ועי׳ רש״ל שפי׳ בגמ׳ דרק רב חסדא קרי להו דאגמא. ודו״ק.

[2] עי׳ מהרש״א מנ״ל לתוס׳, הא גם טעמא דאביי שייך.

[3] ועי׳ היטב במאור, בגה״ש וברש״ש.

גרדומי אזוב (דפרה ודמצורע) – כלשהו מכל קלח.

(**גרדומי תכלת** – כשרין).

אגד בחד – לא שמיה אגד (כנ״ל באפקותא דדיקלא).

אגד שנים – מחלוקת רבי יוסי ורבנן הנ״ל.

אגד שלשה – אגד. ופירש״י גם לסכך.[4]

יג:

איסורייתא דסורא – מסככין בהן (אגדן רק למנין).

צריפי דאורבני – כיון שהותרה ראשי מעדנין שלהם, כשרין.

לר״פ דוקא אם התיר גם האגד התחתון, **לר״ה בדר״י** גם בלא להתיר (דאין עשוי לטלטלו).

ירקות שאדם יוצא בהן יד״ח בפסח (חזרת וכו׳) –

מביאין את הטומאה (כ״ז שלחין ולא נפלו, הוי אהל מה״ת).

ואין חוצצין בפני הטומאה (מדרבנן דילמא סמיך עלייהו אחר שנפלו) אבל מה״ת חוצצין.

(ל**הגהת הר׳ יהודה** אפי׳ הוכשרו, משום דאינן מאכל אדם ולא מק״ט,

ל**תוס׳** משום דלא הוכשרו, ואע״ג דהוו מאכל אדם).

ופוסלין בסוכה משום אויר (ג״ט בין מן הצד בין מן האמצע).

כיון דלכי יבשי פרכי ונפלי, כמאן דליתנהו.[5]

(**שיעור סכך פסול** – מן הצד בד״א, ומהאמצע בד״ט).

דבר המק״ט אין חוצץ בפני הטומאה. (עי׳ אהלות פ״ח מ״א).

(**הרדפני** – הועתק לעיל עמ׳ א׳ בדיני מרור).

אוכלין תלושין דלא הוכשרו – חוצצין (דלא מק״ט במצב זה). וכגון כשממעטין בחלון או כנגד ארובה.

(ומ״מ ל**סכך** פסולין. עי׳ הערה לעיל).

ירקות מחוברין (וכן זרעים) – לא מביאין ולא חוצצין (דניידי).

(חוץ מכמה ירקות דלא ניידי שנמנו ברפ״ח דאהלות).

טלית וספינה (דניידי) – לא מביאין ולא חוצצין.

---

[4] ולכ׳ סותר להירושלמי הנ״ל יב. דחבילין היינו כ״ה. אמנם עי׳ רא״ש כאן, ובשו״ע סי׳ תרכ״ט סעיף ט״ו.

[5] ועי׳ רש״ש דהוי מה״ת משום דאין ראויה לז׳. ולפ״ז אין נפ״מ אי הוי גם סכך פסול. אמנם אי נימא דהוי כאויר רק מדרבנן, איכא פלוגתא בדאורייתא, דלהר״ר יהודה כשר לגמרי, ולתוס׳ דהוי מאכל אדם, פסול, דלגבי סכך גם מאכל שלא הוכשר חשיב ראוי לק״ט, כדמשמע מרש״י ותוס׳. ועי׳ רש״ש שכן הביא הרעק״א מהפמ״ג בספרו גנת ורדים דפשיטא ליה דאוכל שלא הוכשר פסול לסכך. ומהק״נ משמע דהוא מה״ת, ולהרש״ש הוא מדרבנן משום דקרוב לטומאה כעין מש״כ תוס׳ בסוגיא דאניצי פשתן.

קשר הספינה והניח אבן על הטלית – מביאין וחוצצין.

(אבל לא קשר – אינו אהל אף בזמן שבמקרה לא נייד).

(**עשבים שעלו מאליהן** בחלון – חוצצין אף דמחוברין,

ועי׳ מהרש״א ומהר״ם בשם ר״ת בסוגיא דרקיק מש״כ בזה).

הבוצר לגת – אין לו **דין ידות** (לא ניחא ליה דנימציה לחמריה).

הקוצר לסכך – לר׳ **אבא** אר״ה יש לו ידות,

(ניחא ליה דלא ליבדרן, לר**ש״י** השבלים ו**י״מ** הקשים).

לר׳ **מנשיא ב״ג** אר״ה אין לו ידות (לא ניחא ליה).

סוכי תאנים ובהן תאנים וכן בפרכילין, קשין ומכבדות;

אם ה**אוכל מרובה על הפסולת** – פסולה לסכך.

לת״א ות״ג בתוס׳ לא בטל מתורת אוכל ומטמא,

לת״ב אפשר דבטל בגמר הסיכוך, ומ״מ פסולה משום תולמ״ה.

אם ה**פסולת מרובה על הידות ועל האוכלין** – כשרה.

אם **מרובה רק על האוכלין** – לת״ק כשרה, לאחרים פסולה.

לר׳ **אבא** יתכן דבקוצר לאכילה – לכו״ע פסולה.

ובקוצר לסכך פליגי, ור׳ אבא כאחרים.

לר׳ **מנשיא** בקוצר לסכך לכו״ע כשרה,

ובקוצר לאכילה פליגי, ובפלוגתא דת״ק ור׳ יוסי דלהלן.

(לריו״ח דלהלן ע״כ לרבנן כשרה רק בבסן ממש).

(**בית שסיככו בזרעים** – טיהרו הזרעים.[6]

לת״א בתוס׳ דוקא בית דבטל לעולם, משא״כ בסוכה.

לת״ב אפשר דאין חילוק.

לת״ג דוקא בשינוי מעשה, טיהרו, והנחה בסוכה לא חשיב שינוי מעשה).

---

[6] ע״ש ברש״י חולין ב׳ פירושים. ודו״ק.